

Grundläggande granskning 2023

Social- och omsorgsnämnden

Diarienummer:
Datum:
Handläggare:
Organisation:

Innehåll

Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Metod och avgränsning	5
Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?	6
Internbudget	6
Måluppfyllelse 2023	7
Bedömning	9
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	10
Internbudget	10
Måluppfyllelse för ekonomi	10
Iakttagelser nämndens ekonomiska utfall 2023	11
Har nämnden säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	12
Nämndens arbete	12
System för internkontroll och riskhantering	12
Sammanfattande analys och bedömning av de tre revisionsfrågorna	14
Bilaga 1 Nämndens mål	15
Social- och omsorgsnämndens mål	15
Bilaga 2 Avstämning hösten 2023	16
Iakttagelser Delårsrapport 31/8	16
Ekonomi	16
Ändamålsenlig verksamhet - verksamhetsmål	18
Iakttagelser intern kontroll	20

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Nämnderna och styrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna grundläggande granskat social- och omsorgsnämnden.

PwC har som sakkunniga biträden till Linköpings kommun, enligt ramavtal för revisionstjänster KS26 2021-116, genomfört den grundläggande granskningen avseende nämnderna. Syftet med rapporten är att ge underlag till de förtroendevalda revisorerna inför framtagandet av den årliga revisionsberättelsen.

Arbetet har utförts av Karin Jäderbrink, Elin Rylander och Linn Bergman i enlighet med kommunrevisionens beslutade projektplan 2023-05-23.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge revisorerna ett underlag till uttalande i en årlig revisionsberättelse.

Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
2. Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
3. Har nämnden säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar bygger på följande lagstiftning och kommunens styrdokument:

- Kommunallagen (2017:725).
- Linköpings kommuns reglemente, fastställt av kommunfullmäktige.
- Linköpings kommuns budget för 2023 med plan för 2024-2028.

Metod och avgränsning

Granskningen är översiktlig och har skett löpande över året. Den behandlar främst styrning mot mål och måloppfyllelse vid årets slut samt nämndernas systematiska arbete med intern styrning och kontroll. Vi har också granskat om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten, om målen uppnås och om verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt om adekvata och tillräckliga åtgärder för att uppnå fastställda mål vidtagits vid avvikelser.

Under året uppmärksammas kommunens och nämndernas styrande dokument och särskilda iakttagelser utifrån 2022 års granskning.

Granskningen har skett av nämndens internbudget och verksamhetsplan 2023, delårsrapport per augusti 2023 och verksamhetsberättelse för 2023. Vidare har vi tagit del av uppföljningar av ekonomi och verksamhet samt nämndens handlingar och protokoll.

En avstämning av om resultaten i delårsrapporten den 31 augusti är förenliga med fastställd budget och mål för verksamheten lämnades till revisorerna hösten 2023. Avstämningen bifogas i bilaga 2.

Granskningens avrapportering sker utifrån fokus på avvikelser.

Socialdirektör och biträdande socialdirektör vid socialförvaltningen har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Granskning av om nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt enligt kommunens budget för 2023 och tilldelade ansvarsområden enligt Reglemente för Linköpings kommun (2022-05-31 §199).

Reglemente

I reglementet framgår nämndens uppdrag och ansvarsområden. Nämnden ska bland annat svara för myndighetsutövning och verkställande enligt socialtjänstlagen, lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, lag om vård av missbrukare i vissa fall, lag om mottagande av asylsökande, mottagande av ensamkommande barn samt övriga till området hörande lagar, förordningar och föreskrifter. För personer som är under 65 år svarar nämnden även för utprovning och förskrivning av personliga hjälpmedel, rekrytering och utbildning av familjehem och kontaktpersoner samt fördelning av föreningsbidrag.

Internbudget

Granskningsinriktning:

- *Granskning av om nämndens mål utgår från de kommunövergripande målen*
- *Granskning av om det för målen anges förväntade resultat och vad verksamheten vill uppnå under budgetperioden*
- *Granskning av om nämndindikatorer finns, om de utgör ett underlag för värdering och analys av måluppfyllelse och har ett värde som visar vilket resultat som ska uppnås under perioden*

lakttagelser

Nämnden beslutade 2022-10-19 om internbudget för 2023. Beslut om internbudget fattades även 2023-03-22 med anledning av att ny nämnd tillträdde efter valet 2022.

I bilaga 1 redovisas nämndens mål.

I internbudgeten för 2023 har nämnden 13 mål och 24 strategiska utvecklingsuppdrag. I nämndens internbudget anges indikatorn "Fördelning flickor och pojkar fr 2023" för nämndens mål *Stöd och service ska ges lättillgängligt med god kvalitet*. I internbudgeten saknar indikatorn angivna målvärden för 2023 och uppföljning av indikatorn görs ej i delårsrapporten. I övrigt har samtliga mål har mätbara indikatorer med målvärde för 2023.

Vi noterar att indikatorerna för nämndens mål avseende innovativ organisation inte längre är aktuella och att detta mål därmed saknar mätbara indikatorer.

Nämndens verksamhetsplan

Enligt kommunens styr- och ledningssystem är förvaltningarnas verksamhetsplaner en del av kommunstyrelsens och nämndernas internbudgetar. Aktiviteterna i verksamhetsplanen ska ha fokus på vad förvaltningen ska förändra och utveckla i verksamheten och ska ha en tydlig koppling till prioriterade styrdokument, nämndmål, strategiska utvecklingsuppdrag och/eller nämnduppdrag.

Granskningsinriktning:

- *Granskning av om verksamhetsplanens aktiviteter har tydlig koppling till utvecklingsuppdrag, nämndmål och prioriterade styrdokument.*
- *Granskning av om verksamhetsplanens aktiviteter och handlingsplaner har fokus på vad förvaltningen ska förändra och utveckla i verksamheten.*

lakttagelser

Verksamhetsplan för 2023 finns som bilaga till av nämnden beslutad internbudget.

Granskning av verksamhetsplan visar följande:

- *I planen finns aktiviteter för majoriteten av målen enligt internbudgeten men vi noterar att aktiviteter saknas för målen *Barn ska vara delaktiga i beslut som rör dem, Innovativ organisation som klarar dagens och framtidens kompetensutmaning och Verksamhetsutveckling sker med stöd av digitaliseringens förutsättningar**

Måluppfyllelse 2023

Nämndens måluppfyllelse - om nämnden redovisat resultat som är förenligt med kommunens mål och nämndens förväntade resultat.

Löpande uppföljning

Granskningsinriktning:

- *Granskning av nämndens löpande uppföljning av mål och uppdrag.*
- *Granskning av om åtgärder vidtagits i de fall målen inte uppnås.*

lakttagelser

Nämnden har följt upp målen i delårsrapporten per den 31 augusti. Nämnden prognostiserade att av 13 mål kommer ett mål att uppnås och fem mål att delvis uppnås. För nämndens resterande sju mål lämnades ingen samlad bedömning för graden av måluppfyllelse, alternativt att bedömning per augusti saknades helt. Kommentar till varför vissa mål ej följs upp framgår inte tydligt av delårsrapporten. Vi kan av protokoll inte se att nämnden har vidtagit några åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen i samband med att delårsrapporten godkändes.

Nämndens måluppfyllelse 2023

Granskningsinriktning:

- *Granskning av om måluppfyllelsen utgår från kommunens instruktioner för redovisningen av målen.*
- *Granskning av om redovisningen av det som uppnåtts är i överensstämmelse med de förväntade eller önskade resultaten som fastställts i förväg.*
- *Granskning av om det i redovisningen av måluppfyllelsen redogörs för prestationer och effekter som stödjer nämndens bedömning.*

lakttagelser

Nämnden redogör för årets måluppfyllelse i verksamhetsberättelsen. Se bilaga 1. Nämndens bedömning utgår från nämndens indikatorer och att genomförda och pågående aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen.

Nämnden har följt upp och redovisat utfallet av internbudgetens nämndindikatorer. Utfall saknas dock på flera indikatorer och några av indikatorerna redovisas på ett sätt som gör att de inte går att bedöma dem. Exempelvis har indikatorn "Chefer och medarbetare har genomfört e-utbildningen "Jämställdhet - vad är det och hur uppnår vi det?" under 2023" målvärde 90% och utfallet för 2023 redovisas som "2".

Social- och omsorgsnämnden redovisar uppföljning av samtliga 24 strategiska utvecklingsuppdrag som framgår av nämndens internbudget 2023. Vi noterar att nämnden följer upp ytterligare åtta uppdrag utöver de som angivits i internbudgeten. Social- och omsorgsnämnden redovisar 13 uppdrag som genomförda, 15 uppdrag som pågående, ett som planerat och ett uppdrag anges ej längre vara aktuellt. För två av uppdragen framgår det inte tydligt vad status är.

Nämnden har följt upp och bedömt samtliga av nämndmålen 2023. I redovisningen av måluppfyllelsen framgår det dock inte på ett tydligt sätt vad som ligger till grund för nämndens bedömning av flera mål. Vi bedömer att det för flera mål saknas stöd för bedömningen i indikatorerna och att beskrivningen av bedömningen är inte tydligt underbyggd. I flera fall bedöms mål på olika sätt i avsnittet "Nämndindikatorer" jämfört med hur de bedöms i avsnittet "Målredovisning" vilket skapar otydlighet kring bedömningarna. Redovisningen av målen gör att vi i några fall har svårt att verifiera vad som ligger till grund för den samlade bedömningen av målet.

Nämnden har beslutat om uppföljning av social- och omsorgsförvaltningens verksamhetsplan. Av 31 aktiviteter bedöms 23 som genomförda, 6 som pågående och 2 stycken som ej påbörjade. Vi noterar att aktiviteten kopplat till social- och omsorgsnämndens (SON) mål *stöd och service ges tidigt, samordnat, jämlikt och anpassat efter behov* inte följs upp i uppföljningen av verksamhetsplanen.

Bedömning

Vår bedömning är att nämnden delvis genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på följande:

Internbudget

- Internbudgeten är upprättad enligt kommunens reglemente och styr- och ledningssystem. Målen innehåller nämndens förväntade resultat och vad verksamheten vill uppnå under budgetperioden. Verksamhetsplanen innehåller aktiviteter för majoriteten av målen i nämndens internbudget men tre av målen saknar aktiviteter.

Löpande uppföljning av måluppfyllelse och vidtagna åtgärder

- Nämnden har löpande följt upp mål och uppdrag. Åtgärder med anledning av måluppfyllelsen har inte noterats i uppföljningen per den 31 augusti.

Måluppfyllelse 2023

- Vi delar till viss del nämndens bedömning av måluppfyllelsen men bedömer, utifrån nämndens redovisning, att bland annat målen "planera verksamhet med hänsyn till klimat och miljö" och "stöd och service ska ges lättillgängligt med god kvalitet" saknar redovisade resultat för att kunna bedömas som uppfyllda. Vi bedömer vidare att det för flera mål i verksamhetsberättelsen saknas en tillräcklig tydlig avrapportering av indikatorer, aktiviteter och uppdrag för att det ska vara möjligt för oss att bedöma resultatet av måluppfyllelsen.

Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?

Granskningsinriktning:

- *Granskning av om nämnden redovisat att de uppnår beslutad budget.*
- *Granskning av nämndens löpande uppföljning av det ekonomiska utfallet.*
- *Granskning av om åtgärder vidtagits i de fall budgeten inte uppnås.*

Internbudget

Granskning av om internbudgeten är upprättad i enlighet med kommunens budget och kommunens reglemente.

lakttagelser

Av Reglemente för Linköpings kommun framgår nämndens uppdrag. Av kommunens budget framgår budgetramen för nämnden. Nämnden ska arbeta fram en budget med flerårsplan.

Nämnden beslutade 2022-10-19 om internbudget för 2023. Beslut om internbudget fattades även 2023-03-22 med anledning av att ny nämnd tillträdde efter valet 2022. Nämndens internbudget överensstämmer inte med kommunfullmäktiges budgetram för 2023. Det framgår av delårsrapporten att den utökade budgetramen beror på att kommunstyrelsen beslutat om en hyreskompensation på 4,2 mnkr, vilken bokförts på gruppboenden. Vidare har kommunstyrelsen fattat beslut om lönekompensation om 2,5 mnkr, vilken ska vidareförmedlas till Leanlink. (KS 2023-05-09 § 148).

I november beslutade kommunstyrelsen att bevilja extra resursmedel på 8,5 miljoner kronor till social- och omsorgsnämnden för upprustning av boende för våldsutsatta kvinnor samt för kostnader kopplat till förändrat säkerhetsläge och lågtröskelboende (KS 2023-11-14 § 333). Budgetramen justerades från 1717 till 1724,6 miljoner kronor

Måluppfyllelse för ekonomi

Granskningsinriktning:

- *Granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges budget.*
- *Granskning om åtgärder vidtagits i de fall inte budgeten uppnås.*

lakttagelser löpande verksamhet

Nämnden har följt verksamhetens ekonomi i tre delårsrapporter, per mars, augusti och oktober, som redovisats till kommunstyrelsen. Nämnden har även följt ekonomin i månadsrapporter.

Nämnden har i den ekonomiska rapporteringen löpande prognostiserat utfallet på årsbasis. Nämnden prognostiserade den 31 augusti en negativ budgetavvikelse på - 35 mnkr jämfört med budget.

Enligt kommunens regler för ekonomistyrning ska en nämnd som prognostiserar ett underskott som överstiger 1 procent och uppgår till mer än 1 mnkr vidta åtgärder för att inom tre år eliminera underskottet. Utfallet överstiger gränsen för åtgärder.

Social- och omsorgsnämnden prognostiserade vid delåret i augusti ett underskott om - 35 mnkr för helåret, vilket motsvarade ett underskott om 2 procent av tilldelad budgetram.

Exempel på åtgärder som vidtagits är:

- 2023-04-26 § 60 beslutade nämnden att ge social- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att på nämnden i juni presentera en åtgärdsplan för 2023 på grund av det prognostiserade underskottet som överstiger 1 procent av budgeten.
- 2023-06-21 § 111 beslutade nämnden att notera information om åtgärdsplanen för 2023. Nämnden beslutade även att uppdra förvaltningschefen att till nämndens sammanträde i augusti ta fram ett förslag att hos kommunstyrelsen hemställa om ett omställningsstöd för perioden 2024-2026 på 20, 15 och 10 mnkr.
- 2023-08-23 § 137 - beslut om att upprättat förslag till åtgärdsplan för 2023 och framåt godkänns.
- Av delårsrapport för Linköpings kommun per 31 augusti framgår att social- och omsorgsnämnden har upprättat en åtgärdsplan med anledning av prognostiserat underskott.

Lakttagelser nämndens ekonomiska utfall 2023

Nämnden redovisar ett underskott på - 53 mnkr jämfört med budget. Nämnden har beslutat om en åtgärdsplan i enlighet med kommunens ekonomistyrningsregler.

Bedömning

Nämnden bedöms inte ha en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

Bedömningen grundar sig på följande:

- Budgetramen är överensstämmande med kommunens budget inkluderat tilläggsanslag.
- Nämnden har löpande följt upp det ekonomiska utfallet och vidtagit vissa åtgärder samt beslutat om åtgärdsplan i enlighet med kommunens regler för ekonomistyrning. Åtgärderna har dock inte varit tillräckliga för att nå ett förbättrat ekonomiskt resultat under året. Utfallet är ca 18 mnkr sämre än det prognostiserade resultatet vid delår per augusti.
- Nämnden har inte följt beslutad budgetram. Nämnden redovisar ett negativt resultat om - 53 mnkr jämfört med budget.

Har nämnden säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskning av intern kontroll är en översiktlig granskning av den struktur som nämnden har för den interna kontrollen och hur den är integrerad i organisation, system och nämndens löpande arbete.

Nämndens arbete

Granskning om nämndens arbete bedrivits i enlighet med reglemente, internbudget och verksamhetsplan.

lakttagelser

Nämnden har haft 11 sammanträden under 2023. Möten har genomförts i enlighet med sammanträdesplanen.

Strukturen för uppföljning och rapportering framgår av Linköpings kommuns reglemente.

Granskningen visar att nämnden fått återkommande rapportering från verksamheten och ekonomi i enlighet med kommunens reglemente och kommunens årsplanering.

Delårsrapporten per den 31 augusti innehåller bland annat årsprognos mot fastställd budget och prognos för måluppfyllelse av både verksamhets- och ekonomiska mål.

System för internkontroll och riskhantering

Granskningsinriktning:

- *Granskning av om nämnden genomfört en riskanalys.*
- *Granskning av om nämnden upprättat en internkontrollplan.*
- *Granskning av redovisat resultat av utförd intern kontroll.*

I reglementet för Linköpings kommun framgår det att nämnderna och styrelsen ska vara uppmärksamma på risker. Av reglementet framgår också att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och styrdokument som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnderna och kommunstyrelsen ska årligen ta fram internkontrollplan och följa upp planen i en rapport.

lakttagelser

I och med att nya ledamöter tillträdde efter valet 2022 har nämnden inte tagit del av riskanalys som legat till grund för internkontrollplanen 2023. Nämnden har däremot beslutat om internkontrollplan för 2023 vid sammanträde 2023-03-22.

Efter dialog med nämnden framgår att nämnden har två internkontrollrepresentanter, vilka har varit med i arbetet med riskanalysen. Under våren 2023 har nämnden deltagit i workshop där nämnden fick möjlighet att lyfta de områden som anses ha hög prioritet. Nämnden kommer besluta om internkontrollplan för 2024 under oktober 2023.

Statusrapport avseende internkontroll har lämnats kontinuerligt till nämnden under året, bland annat i delårsrapporten per mars och augusti.

Nämnden har i februari 2024 följt upp internkontrollplanen i en internkontrollrapport. Samtliga risker i nämndens internkontrollplan följs upp och redovisas i internkontrollrapporten. Avvikelse har noterats. Redovisningen av hur kontrollerna genomförts samt resultatet av dem kan utvecklas för några av riskområdena. Exempelvis redovisas avvikelser för området "fakturor, välfärdsbrott" och det saknas tydliga åtgärder för hur nämnden ska säkerställa att avvikelser inte inträffar igen.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på följande:

- Nämnden kan verifiera att de utövar styrning och kontroll över nämndens verksamhet. Vi gör bedömningen att nämndsarbetet har bedrivits enligt reglemente, internbudget och verksamhetsplan.
- Vi gör bedömningen att nämndens arbete med intern kontroll är förenligt med vad som anges i reglementet för Linköpings kommun. Vi bedömer att nämndens resultat av utförd intern kontroll är delvis tillfredsställande.

Sammanfattande analys och bedömning av de tre revisionsfrågorna

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden delvis har en ändamålsenlig styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten och ekonomi.

Vår bedömning utgår från följande:

1. **Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?** Nämnden har delvis genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt utifrån mål, reglemente och budget.

Nämnden **rekommenderas** att tydliggöra vilka åtgärder som vidtas för att nå mål för verksamheten i samband med prognostiserade avvikelser. Vi rekommenderar även nämnden att tydliggöra redovisning av målen så att det tydligt framgår vad som ligger till grund för respektive bedömning.

2. **Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?** Vår bedömning utifrån genomförd granskning är att nämnden inte har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin utifrån kommunens budget och nämndens internbudget och uppdrag i reglementet.

Nämnden redovisar en negativ budgetavvikelse och ekonomin är mycket ansträngd. Åtgärdsplaner är framtagna men anges inte ha gett effekt. Nämndens åtgärdsplan anges i årsredovisningen inte vara tillräcklig för kommande år.

Nämnden rekommenderas att säkerställa fortsatta åtgärder för att få nämndens ekonomi i balans.

3. **Har nämnden säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?** Vår bedömning utifrån genomförd granskning är att nämnden i allt väsentligt bedriver ett systematiskt arbete med sin interna kontroll. Samtidigt kan konstateras att nämnden redovisar avvikelser i sin rapportering av intern kontroll, utöver tidigare nämnda ekonomiska avvikelser.

Nämnden **rekommenderas** att utveckla redovisningen i internkontrolluppföljningen så det tydligt går att utläsa hur samtliga kontroller har genomförts, resultat av genomförda kontroller samt vilka åtgärder som vidtagits.

Bilaga 1 Nämndens mål

Nämnden redovisar i verksamhetsberättelsen följande måluppfyllelse. I tabellen redogörs också för vår bedömning.

Social- och omsorgsnämndens mål	Nämndens måluppfyllelse 2023.08	Nämndens måluppfyllelse 2023	Vår Bedömning
Stöd och service ges tidigt, samordnat, jämlikt och anpassat efter behov	Ingen samlad bedömning	Uppfyllt	Uppfyllt
Planera verksamhet med hänsyn till klimat och miljö	Uppfylls delvis	Uppfyllt	Delvis uppfyllt
Stöd och service ska ges lättillgängligt med god kvalitet	Ingen samlad bedömning	Uppfyllt	Delvis uppfyllt
Barn ska vara delaktiga i beslut som rör dem (Barnkonventionen)	Bedömning saknas	Uppfyllt	Delvis uppfyllt
Stark gemenskap och människor i arbete	Bedömning saknas	Uppfyllt	Otydlig redovisning
Hög kunskap med skolor i framkant	Bedömning saknas	Uppfyllt	Otydlig redovisning
Ändamålsenliga och kostnadseffektiva insatser	Uppfylls delvis	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Flexibel organisation utifrån medborgarnas behov	Ingen samlad bedömning	Uppfyllt	Uppfyllt
Innovativ organisation som klarar dagens och framtidens kompetensutmaning	Bedömning saknas	Uppfyllt	Otydlig redovisning
Verksamhetsutveckling sker med stöd av digitaliseringens förutsättningar	Uppfylls delvis	Uppfyllt	Otydlig redovisning
Goda arbetsplatser	Uppfylls delvis	Uppfyllt	Uppfyllt
Hållbart chef- och ledarskap	Uppfylls delvis	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Nya vägar för kompetensförsörjning	Uppfylls	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt

Bilaga 2 Avstämning hösten 2023

Iakttagelser Delårsrapport 31/8

Ekonomi

Revisionsfråga	Iakttagelse
Redovisar nämnden att de har förutsättning att uppnå budget?	<p>Nämndens budget för 2023 som presenteras i delårsrapporten per augusti är 1 716 600 tkr, vilket inte överensstämmer med kommunfullmäktiges budgetram för 2023 om 1 709 383 tkr. Det framgår av delårsrapporten att den utökade budgetramen beror på att kommunstyrelsen beslutat om en hyreskompensation på 4,2 mnkr, vilken bokförts på gruppboenden. Vidare har kommunstyrelsen fattat beslut om lönekompensation om 2,5 mnkr, vilken ska vidareförmedlas till Leanlink. (KS 2023-05-09, § 148)</p> <p>Nämnden prognostiserar ett utfall för 2023 på 1 751 600 tkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse på - 35 mnkr jämfört med budget. Orsaken till avvikelsen förklaras bland annat av ökade externa lokalkostnader, ökade kostnader för dygnsplaceringar Barn och unga, ökat underskott LSS-boenden samt uppstart av ny daglig verksamhet inom LSS.</p>
Redovisas avvikelser på verksamhetsnivå?	<p>Nämnden redovisar avvikelser på verksamhetsnivå. Följande verksamheter redovisar större budgetavvikelser efter årets första åtta månader:</p> <ul style="list-style-type: none">- Insatser enligt LSS, SFB och HSL, avvikelse -16,7 mnkr.- Insatser personer, funktionsnedsättning, avvikelse -5,2 mnkr.- Vård för vuxna med missbruksproblem, avvikelse +7,1 mnkr.- Barn- och ungdomsvård, avvikelse -7,9 mnkr. <p>I delårsrapporten per augusti beskriver nämnden avvikelserna. Det framgår av rapporteringen att det stora underskottet för LSS, SFB och HSL beror på skillnad i OPI-ersättningen jämfört med kommunens lön- och priskompensation för bl.a. de externa boendena, ökade lokalkostnader inkl. elkostnader samt ökad volym för externa placeringar.</p>
Har nämnden vidtagit åtgärder vid avvikelser av budgetutfallet?	<p>Enligt kommunens ekonomistyrningsregler ska nämnder som prognostiserar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram, om underskottet uppgår till mer än 1 mnkr, snarast redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.</p>

	<p>Social- och omsorgsnämnden prognostiserar ett underskott om -35 mnkr för helåret, vilket motsvarar ett underskott om 2 procent av tilldelad budgetram.</p> <p>2023-04-26 § 60 - I samband med att nämnden godkände delårsrapport per den 31 mars med prognos för helår 2023, beslutade nämnden att ge social- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att på nämnden i juni presentera en åtgärdsplan för 2023 på grund av det prognostiserade underskottet som överstiger 1 procent av budgeten.</p> <p>2023-06-21 § 111 - Social- och omsorgsnämnden beslutar att notera information om åtgärdsplanen för 2023. Nämnden beslutar även att uppdra förvaltningschefen att till nämndens sammanträde i augusti ta fram ett förslag att hos kommunstyrelsen hemställa om ett omställningsstöd för perioden 2024-2026 på 20, 15 och 10 mnkr.</p> <p>2023-08-23 § 137 - Nämnden beslutar att upprättat förslag till åtgärdsplan för 2023 och framåt godkänns.</p> <p>Av delårsrapport för Linköpings kommun per 31 augusti 2023 med prognos för helår, vilken kommunstyrelsen behandlade vid sammanträde 2023-10-17, framgår att social- och omsorgsnämnden har upprättat en åtgärdsplan med anledning av prognostiserat underskott.</p>
--	--

Ändamålsenlig verksamhet - verksamhetsmål

Revisionsfråga	Iakttagelse
Har nämnden följt upp målen enligt internbudgeten?	<p>Nämnden redovisar att av 13 mål kommer ett mål att uppnås och fem mål att delvis uppnås. För nämndens resterande sju mål lämnas ingen samlad bedömning för graden av måluppfyllelse alternativt att bedömning per augusti saknas helt. Kommentrar till varför vissa mål ej följs upp framgår inte tydligt av delårsrapporten. Se bilaga nämndens mål.</p> <p>Nämnden redovisar uppföljning av samtliga 24 strategiska utvecklingsuppdrag. Vi noterar att 20 av utvecklingsuppdragen redovisas som pågående och ett som genomfört. Tre av de strategiska utvecklingsuppdragen saknar bedömning i delårsrapporten. Vi noterar även att nämnden följer upp ytterligare åtta uppdrag än de som angivits i internbudgeten för 2023, varav sex uppdrag är kvarstående från tidigare år. Av dessa åtta anges fyra vara pågående, två kvarstår, ett är ej på börjat och ett saknar bedömning.</p>
Är målen uppföljningsbara?	<p>Enligt kommunens instruktioner ska målen vara formulerade som ett önskvärt tillstånd. Måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån resultat, förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och andra genomförda eller planerade aktiviteter.</p> <p>I delårsrapporten är rapporteringen av nämndens måluppfyllelse ofullständig där flera av nämndens mål saknar bedömning. Av rapporteringen framgår det inte någon tydligt motivering för vilka grunder bedömningen har gjorts på. I nämndens internbudget anges indikatorn "Fördelning flickor och pojkar fr 2023" för nämndens mål <i>Stöd och service ska ges lättillgängligt med god kvalitet</i>. I internbudgeten saknar indikatorn angivna målvärden för 2023 och uppföljning av denna görs ej i delårsrapporten. I övrigt har samtliga mål har mätbara indikatorer med målvärde för 2023. Flera indikatorer kan dock ännu inte mätas i delårsrapporten.</p> <p>Vi noterar att indikatorerna för nämndens mål avseende innovativ organisation inte längre är aktuella och att detta mål därmed saknar mätbara indikatorer.</p>
Följs verksamhetsplanen upp?	<p>Verksamhetsplanen för social- och omsorgsförvaltningen följs upp. Av uppföljningen framgår ingen helårsbedömning för aktiviteterna men de är bedömda utifrån skalan "pågår, ej påbörjad, avslutad/klar". I uppföljningen av verksamhetsplanen anges att 25 aktiviteter pågår, fyra är ej påbörjade och att två är avslutad/klar.</p> <p>Vi noterar att aktiviteten kopplat till nämndens mål <i>stöd och service ges tidigt, samordnat, jämlikt och anpassat efter behov</i> inte följs upp i delårsrapporten per augusti.</p>

Har nämnden vidtagit åtgärder med anledning av måluppfyllelsen?	Vi kan av delårsrapporten inte utläsa att nämnden har vidtagit några åtgärder med anledning av den prognostiserade måluppfyllelsen.
Nämndens verksamhetsstatistik	I delårsrapporten redovisar nämnden även volymtal och personalstatistik. Exempel på volymtal som följs upp är Antal barn och unga i dygnsvård under året ackumulerat (varav ensamkommande), Antalet pågående ärenden i snitt per månad IFO samt Ackumulerade familjerättsliga ärenden under året. Personal följs upp genom antal tillsvidareanställda, sjukfrånvaro och personalavgångar externt.
Identifierade risker	Kommunstyrelsen har beslutat om en ny nämnds- och förvaltningsorganisation som ska träda i kraft den 1 januari 2024 (KS 2023-06-07, § 197). Beslutet berör sektor välfärd och socialpolitik och innebär att två nya förvaltningar kommer att inrättas, Vård- och omsorgsförvaltningen samt Socialförvaltningen. Nuvarande Social- och omsorgsförvaltningen samt Leanlink kommer att avvecklas.
Övrig av betydelse för nämndens framdrift	Inom socialtjänsten pågår det flera nationella utredningar med förslag på förändringar inom social- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Exempelvis förslaget om att personlig assistans i sin helhet ska övergå till staten samt förslag om ny socialtjänstlag. Reformerna planeras för genomförande under 2026, vilket kommer att kräva planerings- och omställningsarbete inom ramen för nämndens ansvarsområde och budget.

lakttagelser intern kontroll

Revisionsfråga	lakttagelse
Nämndens arbete	Nämnden har under våren 2023 beslutat om delegationsordning.
Har styrelsen kontinuerligt följt upp verksamhet och ekonomi?	Nämnden har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporten per den 31 mars och 31 augusti samt genom månadsrapporter (april, maj). Händelser av väsentlig betydelse har noterats i delårsrapporten per 31/8.
Har nämnden beslutat om internkontrollplan	Beslut i samband med att internbudget 2023 beslutades 2022-10-19 samt 2023-03-22 i och med att ny nämnd tillträdde efter valet 2022.
Har internkontrollplanen följts upp? <ul style="list-style-type: none"> • redovisas avvikelser? 	I internkontrollplanen framgår när arbetet ska följas upp och redovisas. I delårsrapporterna för mars och augusti lämnas en kortfattad beskrivning av utfört internkontrollarbete enligt internkontrollplanen. Av uppföljning vid delårsrapport per augusti framgår att fem av nämndens åtta kontrollmoment är genomförda. De tre återstående kontrollerna kommenteras. Det framgår bl.a. att kontrollen avseende efterlevnad av avgiftstaxan inom LSS (främst korttidsverksamhet och fritids) visar på brister, men att detta har åtgärdats.
Har nämnden tagit del av en riskanalys som grund för kontrollerna i internkontrollplanen?	I och med att ny nämnd tillträdde efter valet 2022 har nämnden inte tagit del av riskanalys som legat till grund för internkontrollplanen 2023. Nämnden har däremot beslutat om internkontrollplan för 2023 vid sammanträde 2023-03-22. Efter dialog med nämnden framgår att nämnden har två internkontrollrepresentanter, vilka har varit med i arbetet med riskanalysen. Under våren 2023 har nämnden deltagit i workshop där nämnden fick möjlighet att lyfta de områden som anses ha hög prioritet. Nämnden kommer besluta om internkontrollplan för 2024 under oktober.
Har nämnden kontrollmoment inom alla de områden som framgår av internkontrollhandboken?	Enligt handboken ska planen innehålla kontrollmoment inom följande områden: <ul style="list-style-type: none"> • Verksamhet och organisation • Personal • Ekonomi • Administration • Oegentligheter, mutor och jäv. Alla områden finns med.